

"Jo he ocupat el lloc dels caps mafiosos"

Leoluca Orlando, batlle de Palerm, explica la manera de convertir una ciutat marcada per l'acció delictiva de la màfia en una de les més segures d'Itàlia. Creador del moviment polític de la Rete, actualment també és eurodiputat.

Leoluca Orlando, de cinquanta-un anys, va ser elegit per primera volta *sindaco* de Palerm el 1985, de la llista de l'avui difunta Democrazia Cristiana (DC). Desavinences amb la DC el van portar a crear el seu propi moviment polític, la Rete, i amb aquesta sigla i la promesa de no sucumbir a la Màfia va tornar al capdavant de la ciutat el 1993. Reelegit el 1997, ha obert recentment el seu darrer mandat com a batlle. Molts són els qui diuen, com el degà dels periodistes italians Indro Montanelli, que el batlle de la capital siciliana no podrà estar mai a primera fila contra el crim organitzat. Però el fet és que la fiscalia antimàfia de Sicília no ha trobat mai indicis inculpatoris contra Orlando, i menys des que els magistrats poden treballar lliurement i han enviat a la garjola centenars de mafiosos. "És ridícul no tenir por de la màfia", ha dit Orlando, que es mou amb cotxes blindats i amb una escorta de cap d'estat. Fill de la burgesia siciliana, d'educació jesuítica i profundament catòlic, Orlando va estudiar dret a la Gran Bretanya i a Alemanya. Avui és un dels batlles més populars d'Itàlia i també eurodiputat per la Rete.

—*Palerm, ciutat mafiosa per excel·lència, no ha estat tacada de sang des de fa més d'un any. On s'han ficat els mafiosos?*

—El crim organitzat continua existint, és clar! Però des de fa tretze mesos no hi ha hagut un sol mort de màfia a Palerm, quan havíem arribat a tenir tres-cents morts l'any per la lluita de clans. I no tan sols això. La xifra de robatoris a Palerm és de les més baixes de les grans ciutats d'Itàlia. Des del punt de vista de l'estadística criminal, Palerm és la gran ciutat més segura d'Itàlia! Tot això respon a una estratègia de Cosa Nostra, que evidentment jo no puc saber. Però al mateix

temps vull pensar que hi ha contribuït la tasca del nostre equip municipal.

—*Què pot fer un batlle per combatre la Màfia?*

—Un batlle no pot destruir Cosa Nostra, però sí que pot treballar per substituir-la, obligar-la a canviar d'estratègia. Quan vaig ser reelegit el 1993, el meu crit de victòria va ser "Palerm és nostra i no de Cosa Nostra". Jo no he plantat batalla als caps mafiosos, però puc dir que he ocupat el seu lloc.

Allà on la Màfia portava la negació de la cultura, hi hem portat la cultura; allà on portaven la cultura de la mort, hi hem portat la de la vida; on portaven la cultura de la il·legalitat, hi hem portat la de la legalitat; on portaven el subdesenvolupament, hi hem portat el desenvolupament. No és per casualitat que, per ocupar el seu lloc en termes culturals, nosaltres donem la ciutadania honorària als condemnats a mort. Perquè volem demostrar que som alternatius, que anem contra la Màfia i contra la pena de mort. Es una substitució no física, sinó de valors. A més, el palermità se sent infinitament més tranquil si li dius que has ocupat el lloc dels caps mafiosos que no pas si li dius que lluites contra la Màfia. És molt diferent si entén que tu no ets un lluitador, sinó un vencedor, que acumulem actes de coratge i d'heroisme esdevenint força de go-

vern. Això és el que dona seguretat.

—*Diuen que aquests últims cinc anys Palerm ha canviat de cara, que els palermitans han sortit finalment al carrer per recuperar la seva ciutat.*

—Efectivament. Palerm és una ciutat que, al centre històric, a l'estiu hi ha 140 cafès-concert, locals on tens el bar o restaurant amb música, a banda tots els altres en què només hi ha música o que són només bars o restaurants. Quan fins a la una de la nit hi ha cente-

"El crim organitzat continua existint, és clar! Però des de fa tretze mesos no hi ha hagut un sol mort de màfia a Palerm, quan havíem arribat a tenir tres-cents morts l'any per la lluita de clans."

nars de nois pel carrer o persones que sopen en restaurants a l'aire lliure, és clar que han perdut la por. Canvia la qualitat de la ciutat, i ha canviat en tan sols uns pocs anys. Era inimaginable llavors, quan la capital siciliana era buida a quarts de deu del vespre, per la por, perquè no hi havia lloc on anar i sentir-se segur.

—*Què més ha fet el sindaco perquè els ciutadans perdin la por?*

—Hem aconseguit que Palerm transformi el seu hàndicap en un avantatge, la seva degradació en un recurs, el seu abandó en amor; i de fet aquesta és la història de Palerm, que avui aconsegueix de sorprendre pel seu passat lleig. Presenta en clau positiva el que abans era en clau negativa; a més és el sentit veritable del que se'n diu una transformació cultural, un renaixement cultural. Hi ha una intel·ligència de l'activitat criminal, si se'm permet: si un bé esdevé social, es crea un mecanisme de garantia. És a dir, si un edifici és abandonat, no es respecta, és saquejat, com ha passat amb tantes esglésies i monuments palermitans. Aquesta és la clau de lectura del Renaixement italià, crear mecanismes de garantia. Perquè la BBC, fa alguns mesos, va definir Palerm d'*exciting and safe*, estimulants i segura? Estimulant, sempre ho ha estat, però en un altre sentit; ara es parla del sentit cultural, i a més, ara és la ciutat més segura d'Itàlia.

—*Sembla mentida que la capital siciliana visqui d'esquena al crim organitzat després d'una presència secular de la Màfia i del poder que continua exercint.*

—En canvi, és així, de façana, si més no, cosa que no deixa de ser important en la qualitat de vida dels seus habitants. Jo sempre dic que si vols entendre quin és el camí d'un poble has de preguntar quines són les paraules que fa servir. En el passat, la paraula més utilitzada a Palerm era *omertà*, és a dir, 'silenci', no-paraula. Després, la paraula més usada durant molts anys va ser 'màfia', ja era una obertura. Ara, no és ni 'silenci' ni 'màfia', sinó 'obrir'. S'obre l'església de Santa Eulàlia dels Catalans, amb la fantàstica mostra inaugurada per l'artista mallorquí Miquel Barceló; s'obre el Centre Cultural de la Zisa; s'obren els cafès-concert; s'obre el Teatre Massimo, patrimoni artístic i cultural de la nostra ciutat... Palerm és avui un lloc turístic,

quan mai no ho havia estat. Dalt l'avió que aterrava a l'aeroport de Punta Raisi hi havia sempre els palermitans que tornaven a casa i els periodistes avorrits i temerosos que venien a fer investigacions sobre Cosa Nostra. Avui l'avió que hi aterra va ple de turistes. I això no és solament positiu perquè arriben lires, pessetes, marcs i dòlars, sinó perquè per a nosaltres és dolç de pensar que dues persones que volen fer un viatge poden també plantejar-se de venir a Palerm. I ho poden fer, finalment, no pas per motius lligats a la mar, que hi és, o al sol, que també hi és, sinó per una raó lligada a la cultura del poble, perquè saben que Palerm és una ciutat culturalment rica, i segura.

Leoluca Orlando subratlla la metamorfosi que ha sofert Palerm sota el seu mandat:

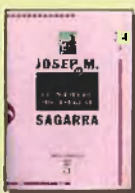
"Palerm és avui un lloc turístic, quan mai no ho havia estat. Els turistes saben que Palerm és una ciutat culturalment rica, i segura."

Cristina Rius (Palerm)

El poema de Montserrat (2a part)

Josep Maria de Sagarra

Segona part d'El poema de Montserrat que representa, en paraules del seu autor, "l'aventura literària de la meua maduresa". Sagarra va fer de la seua obra un producte intemporal que enllaçava amb la tradició i que es projectava cap al futur. 328 pàgs. 4.900 ptes.

Editorial 3i4

"O. C. de Josep M. Sagarra", 5

Joan Fuster: Correspondència Agustí Bartra i altres noms de l'exili americà

Aquest epistolari ofereix moments d'una gran densitat literària i moral, sobre la condició de l'escriptor i de l'home. Una gran quantitat de dades i informacions que forneixen de detalls un període especialment dolorós de la nostra història. 445 pàgs. 4.900 ptes.

Editorial 3i4

"Correspondència Joan Fuster", 2

Història de l'art al País Valencià

E. A. Llobregat i J. F. Yvars (directors)

En aquests tres volums culmina el projecte de posar a l'abast dels valencians un instrument útil per a l'estudi de l'art valencià, des dels orígens i l'arquitectura gòtica fins a l'actualitat. S'acompanya de diversos apèndixs. Tres volums. 11.000 ptes. (en estoig).

Editorial 3i4

"Biblioteca d'estudis i investigacions", 12